

Dönem : 1
Toplantı : 3

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 368

**Disiplin Mahkemeleri kuruluşu, yargılama usulü ve disiplin suç ve cezaları hakkındaki kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Geçici Komisyon raporu
(M. Meclisi 1/548; C. Senatosu 1/314)**

(Not : Millet Meclisi Sıra Sayısı : 497)

Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 6864 - 39281

30 11 . 1963

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 29 . 11 . 1963 tarihli 8 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işari oyla kabul edilen disiplin mahkemeleri kuruluşu, yargılama usulü ve disiplin suç ve cezaları hakkındaki kanun tasarısı dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Millet Meclisi Başkanı
Fuad Sirmen

Not : Bu tasarı 18 . 9 . 1963 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 29 . 11 . 1963 tarihli 8 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işari oyla kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 497)

Geçici Komisyon raporu

Cumhuriyet Senatosu
Geçici Komisyon
Esas No. 1/314
Karar No. : 1

17 . 12 . 1963

Yüksek Başkanlığa

Disiplin mahkemeleri kuruluşu, yargılama usulü ve disiplin suçları ve cezaları hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul edilen metni Millî Savunma ve Adalet Bakanlıkları temsilcilerinin de katılımıyla komisyonumuzda görüşüldü :

Kanun tasarısının gerekçesi ve tümü incelenerek genel olarak uygun görülmüş, ancak bâzı maddelerde gerekli değişiklikler yapılmış ve tasarıya bâzı hükümler eklenmiştir. Komisyonumuz bu incelemeleri sırasında, Anayasamızın, 138 nci maddesinde, askerî yargı organlarını, askerî mahkemeler ve disiplin mahkemeleri olarak mütalâa ettiğini ve aynı maddenin son fıkrasında askerî yargı organlarının kuruluş ve işleyişlerinin mahkemelerin bağımsızlığı ve askerlik hizme-

tinin gereklerine göre özel kanunla düzenleneceğine dair olan hükmü ve 118 nci maddesinin son fıkrasında (Askerî kişiler hakkındaki hükümlerin saklı) olduğuna dair mevcut kaideyi göz önünde tutmuştur.

Kanun tasarılarının ikinci maddesinde astsubay, erbaş ve erlerin yargılanmalarında disiplin mahkemesine astsubaylardan da üye seçilebileceğine dair ihtiyari mahiyette olan hüküm mecburi hale getirilmiştir. Bundan maksat bu kişilerin yargılanmalarında bunların durumlarını yakından tanıyan bir üyenin mahkeme heyetine girmesini ve gerektiğinde heyeti aydınlatmasını sağlamaktır.

16 nci maddede (bildirilir) kelimesinin (tebliğ olunur) kelimeleri yerine kullanıldığı anlaşılmış ve bir hukukî terim olan tebliğ kelimesinin muhafazası uygun görülerek bildirilir kelimeleri yerine (tebliğ olunur) denilmiştir. 17 nci maddede de aynı şekilde kelime değişikliği yapılmıştır. 21 nci maddenin Arayasanın 135 nci maddesine uygun bir hale getirilmesi maksadiyle duruşmaların ancak genel ahlâkın veya kamu güvenliğinin korunması amacıyla gizli yapılabileceği belirtilmiş ve kamu güvenliği mefhumuna disiplinle korunması mülâhazasının da girebileceği görüşmeler sırasında kabul olunmuştur.

38 nci maddede (A) bendinin (a) bölümünde haklarında göz hapsi verilen subaylarla askerî memurlar ve astsubayların resmî daire, kışla ve eğitim alanlarındaki hizmetlerine devam etmeleri kâfi görülmemiş kışladan ayrı olan garaj, tamir atelyesi gibi yerlerdeki görevlerini ifa edebilmelerine imkân vermek üzere (sair yerlerdeki) hizmetlerine devam edebilecekleri işaret olunmuştur. 40 nci maddenin birinci fıkrasına Millet Meclisince eklenen (kanun yoluna gidilmeksizin) kelimeleri çıkarılmıştır. Çünkü bir disiplin mahkemesinin karara karşı Askerî Yargıtay'a başvurulması mümkün olmayıp ancak üst disiplin mahkemesine itiraz yoluyla müraعات imkânı vardır. Üst disiplin mahkemesi de yalnız subaylardan kurulu olması itibariyle hükümdeki kanuna aykırılığı izale edememesi mümkündür. Bu sebeple disiplin mahkemeleri kararlara karşı, bunlar itiraz yoluna gidilerek veya gidilmiyerek kesinleşmiş bulunsunlar, yazılı emir yoluna başvurmak imkânı mevcudolmalıdır. İşte bu açıdan hareket eden Komisyonumuz 40 nci maddenin birinci fıkrasına Millet Meclisince ilâve edilen (kanun yoluna gidilmeksizin) kelimelerini çıkarmış ve ikinci fıkrada buna mütenazır olarak gerekli düzeltmeyi yapmıştır.

41 nci maddenin birinci fıkrasına vuzuh vermek için rütbenin geri alınmasının (asli ceza ile birlikte) verileceği kaydı konmuş, 42 nci maddenin başlığı madde metninde kullanılan türkçe söze paralel olarak (cezaların toplanması) diye düzeltilmiştir. 43 nci maddedeki dâva zamanasını süresi, disiplin işlerinin süratle sonuçlandırılmalarını sağlamak düşüncesiyle altı aydan üç aya indirilmiştir. Bunlardan başka 53 nci maddede cezanın üç günden başlaması uygun görülmiyerek (on günden) başlaması sağlanmış, 64 nci maddede ifade bakımından düzeltme yapılmıştır.

Mevcut geçici madde geçici birinci madde yapılarak bu maddeye bir fıkra eklenmiştir. Eklenen fıkra ile disiplin mahkemelerinin hangi tarihte fiilen göreve başlayacaklarının Genelkurmay Başkanlığınca tesbit olunması öngörülmüştür. Bundan maksat 64 nci madde hükmünün uygulanmasında tereddütlere yer verilmemesi ve değişik tarihlerin söz konusu olmasını önlemek endişesidir.

Tasarıya eklenen geçici ikinci madde ile disiplin mahkemelerinin kurulup fiilen göreve başladıkları tarihte askerî savcılıklarla askerî mahkemelerde bulunan ve henüz neticelenmemiş olan soruşturma ve dâva dosyalarının disiplin mahkemelerine ne suretle intikal edecekleri düzenlenmiştir.

Komisyonumuz bu değişiklikler dışında kalan maddeleri aynen kabul etmiştir.

Komisyonumuz savaş halinde bu kanunda öngörülen hürriyeti bağlayıcı cezaların düşman karşısında muharebeden kurtulmak gibi bir sonuç vereceğini ve bu yüzden cezanın önleyici değil teşvik edici bir fonksiyon olacağını kabul ederek savaş hali için uygun hükümlerin tedvin edilmesi temennisini izhar etmiştir.

Öncelik ve ivedilikle Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Cumhurbaşkanınca S. Ü. N. Özdeniz	Sözcü Cumhurbaşkanınca S. Ü. A. Artus	Kâtip Erzurum N. Pasinli İmzada bulunamadı.	Bingöl S. Topçuoğlu
Tabii Üye M. Ataklı	Samsun Söz hakkım mahfuzdur C. Tokgöz	Çanakkale A. Aksoy İmzada bulunamadı	Sivas H. Söylemezoğlu
	Uşak K. Çeşkinioğlu	Tekirdağ Söz hakkım mahfuz S. Üren	

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

Disiplin mahkemeleri kuruluşu, yargılama usulü ve disiplin suç ve cezaları hakkında kanun tasarısı

BİRİNCİ KISIM

DİSİPLİN MAHKEMELERİ KURULUŞ VE YARGILAMA USULÜ

Kuruluş

MADDE 1. — Disiplin mahkemesi, alay, tümen ve daha büyük (deniz ve havada eşiti) komutanlıklar ile Kuvvet Komutanlıkları ve Genel Kurmay Başkanlığı nezdinde kurulur.

Kuvvet Komutanlıklarının göstereceği lüzum üzerine veya doğrudan doğruya Genel Kurmay Başkanlığınca, diğer komutanlık veya askerî kurum âmirlikleri nezdinde de disiplin mahkemesi kurulabilir.

Disiplin mahkemesinin kuruluşu

MADDE 2. — Disiplin mahkemesi, biri başkan ikisi üye olmak üzere üç subaydan kurulur. Astsubay, erbaş ve erlerin yargılanmalarında astsubaylardan da üye seçilebilir.

Başkan, üye ve yedeklerinin seçimi

MADDE 3. — Başkan ve üyeler ile yedekleri, nezdinde disiplin mahkemesi kurulan komutan veya askerî kurum âmiri tarafından her yılın Aralık ayında bu mahkemenin yetkisine giren birliklerdeki subay ve astsubaylar arasından kıta veya askerî kuruma katılış sırasına göre ve değiştirilmemek üzere bir yıl için seçilirler. Bu sıra ancak zorunlu hizmet sebepleriyle değiştirilebilir.

Başkan ve üyeleri ile yedeklerinin görevlerini yapmalarına sürekli engeller çıktığında yerlerine başkaları seçilebilir.

Başkan ve üyelerin nitelikleri

MADDE 4. — Başkan ve üyelerin en az bir yıl kıta veya askerî kurumlarda hizmet görmüş olmaları, taksirli suçlar dışında bir cürüm ile hükümlü bulunmamaları, sanığın astı olmamaları ve başkanın en az yüzbaşı rütbesinde bulunması şarttır.

Başkan ve üyeler yargılama süresi içinde sanığın ve birbirlerinin en yakın âmiri olamazlar

Kanunda yazılı nitelikte başkan ve üye bulunamaması

MADDE 5. — Nezdinde disiplin mahkemesi kurulan komutan veya askerî kurum âmiri, bu mahkemenin yetkisine giren birliklerde kanunda yazılı nitelikte başkan ve üye yoksa veya mevcudolanların görevlerini yapmalarına kanuni engeller bulunursa uygun nitelikte başkan ve üyelerin seçimi için en yakın kıta komutanı veya askerî kurum âmirine başvurur.

Disiplin subayı ve niteliği

MADDE 6. — Nezdinde disiplin mahkemesi kurulan her komutanlıkta veya askerî kurum âmirliğinde askerî savcı hizmetinden atanmış bir disiplin subayı bulunur.

Tümen ve daha büyük (denizde ve havada eşidi) komutanlıkları veya askerî kurum âmirlikleri nezdinde kurulan disiplin mahkemelerinde disiplin subaylığı görevini adli müşavir yapar.

Askerî savcı hizmetinden atanmış olan disiplin subayının veya bu görevi yapan adli müşavirin bulunmaması veya görevini yapmasını engelleyici sebeplerin var olması halinde disiplin su-

GEÇİCİ KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN

Disiplin mahkemeleri kuruluşu, yargılama usulü ve disiplin suç ve cezaları hakkında kanun tasarısı

BİRİNCİ KISIM

DİSİPLİN MAHKEMELERİ KURULUŞU VE YARGILAMA USULÜ

Kuruluş

MADDE 1. — Millet Meclisince kabul edilen 1 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Disiplin mahkemesinin kuruluşu

MADDE 2. — Disiplin mahkemesi, biri başkan ikisi üye olmak üzere üç subaydan kurulur: Astsubay, erbaş ve erlerin yargılanmalarında astsubaylardan da üye seçilir.

Başkan, üye ve yedeklerin seçimi

MADDE 3. — Millet Meclisince kabul edilen 3 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

Başkan ve üyelerin nitelikleri

MADDE 4. — Millet Meclisince kabul edilen 4 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

Kanunda yazılı nitelikte başkan ve üye bulunamaması

MADDE 5. — Millet Meclisince kabul edilen 5 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Disiplin subayı ve niteliği

MADDE 6. — Millet Meclisince kabul edilen 6 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

baylığı görevini diğer bir sınıf subayı yapabilir. Bu hallerde disiplin subayı nezdinde disiplin mahkemesi kurulan komutan veya askerî kurum âmiri tarafından kıtada en az bir yıl hizmet görmüş olan ve taksirli suçların dışında bir cürüm ile hükümlü bulunmayan teğmen ile binbaşı rütbesindeki subaylar arasından seçilir.

Disiplin subaylıklarında ve disiplin mahkemelerinde tutanak kâtıplığı yapmak üzere yeteri kadar asker kişi kullanılır.

GÖREV VE YETKİ

Görev

MADDE 7. — Disiplin mahkemeleri asker kişilerin bu kanunda yazılı disiplin suçlarına ait dâvalara bakar. Şu kadar ki, bu kanunda yazılı disiplin suçlarından dolayı disiplin âmiri, özel kanunlarda kendisine tanınan yetki içinde, oda ve göz hapsi verebileceği gibi disiplin mahkemesine de yollayabilir.

Kuruluş yönünden yetki

MADDE 8. — Disiplin mahkemelerinin yetkisi, nezdinde kuruldukları komutanlığın veya askerî kurum âmirliğinin kadro ve kuruluşu ile sınırlıdır.

Kuvvet komutanlıklarının göstereceği lüzum üzerine veya doğrudan doğruya Genelkurmay Başkanlığınca bu yetki genişletilebilir veya daraltılabilir.

Rütbe yönünden yetki

MADDE 9. — Alay ve eşiti komutanlıkları veya askerî kurum âmirlikleri nezdindeki disiplin mahkemeleri, erden yüzbaşıya kadar (yüzbaşı dâhil) askerler ile diğer asker kişileri,

Tümen ve eşiti komutanlıkları veya askerî kurum âmirlikleri nezdindeki disiplin mahkemeleri erden yarabaya kadar (yarbay dâhil) askerler ile diğer asker kişileri,

Kolordu ve eşiti komutanlıkları veya askerî kurum âmirlikleri ile Ordu ve Kuvvet komutanlıkları nezdindeki disiplin mahkemeleri erden albaya kadar (albay dâhil) askerler ile diğer asker kişileri,

Genelkurmay Başkanlığı nezdindeki disiplin mahkemesi erden general ve amirale kadar (general ve amiraller dâhil) askerler ile diğer asker kişileri yargulamaya yetkilidirler.

Nezdinde disiplin mahkemesi kurulan komutan veya askerî kurum âmirinin rütbe bakımından aynı mahkemenin yetkisine dâhil bulunması halinde bu komutan veya askerî kurum âmiri bir üst komutanlık veya askerî kurum âmirliği nezdinde kurulan disiplin mahkemesinde yargılanır.

Ayrı disiplin mahkemelerine tabi kişilerin birlikte işledikleri suçlarda yetki

MADDE 10. — Bir disiplin suçu başka başka disiplin mahkemelerine tabi asker kişiler tarafından birlikte işlenirse en yüksek rütbelisinin tabi olduğu disiplin mahkemesi hepsi hakkında dâvaya bakmaya yetkilidir.

Bir disiplin suçu başka başka disiplin mahkemesine tabi eşit rütbeli asker kişiler veya rütbesiz asker kişiler tarafından birlikte işlenmiş olursa garnizon komutanı hepsi hakkında soruşturma yapacak nezdinde disiplin mahkemesi bulunan kıta komutanı veya askerî kurum âmirini tâyin eder. Birlikte suç işleyen asker kişiler ayrı ayrı garnizonlardaki kıta komutanlığına veya askerî kurum âmirliğine tabi iseler bu halde yetkili merci, adli yönden bağlı oldukları müşterek üst komutan veya askerî kurum âmiri tarafından tâyin edilir.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

GÖREV VE YETKİ

Görev

MADDE 7. — Millet Meclisince kabul edilen 7 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Kuruluş yönünden yetki

MADDE 8. — Millet Meclisince kabul edilen 8 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Rütbe yönünden yetki

MADDE 9. — Millet Meclisince kabul edilen 9 ncu madde aynen kabul edilmiştir.

Ayrı disiplin mahkemelerine tabi kişilerin birlikte işledikleri suçlarda yetki

MADDE 10. — Millet Meclisince kabul edilen 10 ncu madde aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Bu konulardaki yetki uyuşmazlıkları Genelkurmay Başkanlığı tarafından kesin olarak çözümlenir.

Yargılamayı gerektiren ilginin kesilmesi ve rütbe yükselmesi halinde yetki

MADDE 11. — Disiplin mahkemelerinin görev ve yetkileri bu mahkemelerde yargılanmayı gerektiren ilginin kesilmesi ile kalkmaz. Ancak sanık rütbe yükselmesi dolayısıyla tabi bulunduğu disiplin mahkemesinin yetkisi dışına çıkmış olursa yargılama yetkisi adli yönden üst komutan veya askerî kurum âmiri nezdindeki disiplin mahkemesine geçer.

Yetki ve hüküm uyuşmazlıkları

MADDE 12. — Disiplin mahkemeleri arasında çıkacak yetki ve hüküm uyuşmazlıklarını adli yönden müşterek üst komutanlık veya askerî kurum âmirliği nezdindeki disiplin mahkemesi çözümler.

Müşterek üst komutanlık veya askerî kurum âmirliği bulunmadığı takdirde bu konulardaki uyuşmazlıklar Genelkurmay Başkanlığı nezdindeki disiplin mahkemesi tarafından kesin olarak çözümlenir.

İstirdat ve tazminata hüküm yetkisi

MADDE 13. — Bu kanunun 52 nci maddesinde yazılı disiplin suçlarından doğan ve ikiyüz elli lirayı geçmeyen istirdat ve maddi tazminat dâvalarına da disiplin mahkemelerinde bakılır.

Nezdinde disiplin mahkemesi kurulan komutan veya askerî kurum âmirleri Hazineye ait zararları tesbit ve iddianameye yazarak kovuşturmakla görevlidirler.

Disiplin mahkemelerinde dâvanın görülmesine imkân kalmıyan hallerde kamu alacakları özel kanununa göre kovuşturulur.

SORUŞTURMA

Disiplin suçlarının ihbar ve soruşturması

MADDE 14. — Maiyetinden birinin bir disiplin suçu işlediğini öğrenen her âmir yetkisi dâhiindeki oda veya göz hapsi cezalarıyla cezalandırılmasını uygun görmediği takdirde suçluluk sebeplerini ve suç delillerini kapsıyan bir vaka raporu düzenleyip bunu silsile yolu ile nezdinde disiplin mahkemesi kurulan komutan veya askerî kurum âmirine en geç üç gün içinde gönderir.

Nezdinde disiplin mahkemesi kurulan komutan veya askerî kurum âmiri her hangi bir suretle bir disiplin suçunun işlendiğini öğrendiğinde doğrudan doğruya disiplin cezası vermeye yetkili olur ve buna dayanarak oda veya göz hapsi cezasıyla cezalandırılmasını uygun görmez ise dâva açılmasının gerekip gerekmediğine karar vermek üzere derhal disiplin hazırlık soruşturması yapılmasını emreder.

Aksi halde birinci fıkraya göre işlem yapılmak üzere keyfiyeti disiplin cezası vermeye yetkili en yakın disiplin âmirine bildirir ve varsa evraki gönderir.

Disiplin hazırlık soruşturması disiplin subayı tarafından en kısa zamanda yapılır. İhbarı yapan âmir tarafından yapılan soruşturma yeter görülürse bu, disiplin hazırlık soruşturması yerine geçer.

Disiplin soruşturması sonunda yapılacak işlem

MADDE 15. — Disiplin hazırlık soruşturması sonunda nezdinde disiplin mahkemesi kurulan komutan veya askerî kurum âmiri tarafından aşağıdaki işlemler yapılır :

Gececi Komisyonun kabul ettiği metin

Yargılamayı gerektiren ilginin kesilmesi ve rütbe yükselmesi halinde yetki.

MADDE 11. — Millet Meclisince kabul edilen 11 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Yetki ve hüküm uyumsuzlukları

MADDE 12. — Millet Meclisince kabul edilen 12 nci madde aynen kabul edilmiştir.

İstirdat ve tazminata hüküm yetkisi

MADDE 13. — Millet Meclisince kabul edilen 13 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

SORUŞTURMA

Disiplin suçlarının ihbar ve soruşturması

MADDE 14. — Millet Meclisince kabul edilen 14 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

Disiplin soruşturması sonunda yapılacak işlem

MADDE 15. — Millet Meclisince kabul edilen 15 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

A) Eylem adliye mahkemelerinin veya askerî mahkemelerin görevine giren bir suç ise, evrak görevli mercie gönderilir.

B) Eylem bu kanunda yazılı bir disiplin suçu olmayıp, disiplin tecavüzü ise özel kanun hükümleri uygulanır.

C) Dâva açılmasını gerektirir yeter sebepler bulunmazsa kovuşturmaya yer olmadığına karar verilir. Bu karar evvelce sorguya çekilmiş sanığa da tebliğ edilir.

D) Dâva açılmasını gerektirir yeter sebepler varsa bir iddianame ile disiplin mahkemesinde dâva açılır.

İddianameye nelerin yazılacağı

MADDE 16. — İddianameye sanığın kimliği, disiplin suçu teşkil eden eylemin neden ibaret bulunduğu ve delilleri, uygulanması istenilen kanun maddesi, varsa hazine zararı ve duruşmanın yer ve zamanı yazılır.

İddianame asker kişi olan sanığa en yakın âmiri aracılığı ile bildirilir. Bu hususta düzenlenecek belgede bildiren ile sanığın imzaları ve bildirme tarihi gösterilir. Diğer kişiler hakkında Tebligat Kanunu hükümleri uygulanır.

Bildiri tarihi üzerinden iki gün geçmedikçe duruşma yapılamaz. Sanığın uygun görmesi ile bu süreden vazgeçilebilir.

Disiplin mahkemesinin toplanması

MADDE 17. — İddianamenin sanığa bildirilmesinden sonra disiplin mahkemesi, nezdinde kurulduğu komutanın veya askerî âmirlerin emriyle toplanır.

Sanık ve tanıkların çağrılması

MADDE 18. — Asker kişi olan sanık ve tanıklar emirle, diğerleri davetiye ile çağrılır. Bu davetiyeye gelmezlerse zorla getirilecekleri de yazılır.

DURUŞMA

Duruşma usulü

MADDE 19. — Duruşma hükme katılacakların huzuru ile ara vermeksizin yapılır. Disiplin subayı ile tutanak kâtabinin bulunmaları şarttır. Zorunlu sebeplerle duruşma tehir ve talik edilebilir.

Sanık duruşmanın devamı süresince hazır bulundurulur. Duruşmaya özürsüz gelmiyen veya gelip de savuşan veya duruşmada bulunmak istemiyen sanığın yokluğunda duruşmaya devam edilip hüküm verilebilir.

Duruşmanın yönetimi.

MADDE 20. — Duruşmanın yönetim ve disiplinini başkana aittir. Duruşmanın disiplinini bozan her kişiyi başkan mahkeme salonundan çıkarır.

Duruşmanın açıklığı

MADDE 21. — Disiplin mahkemelerinde duruşma açık olur. Disiplinin korunması amacıyla duruşmanın tamamının veya bir kısmının kapalı yapılmasına mahkemece karar verilebilir. Kapalı ya-

Gececi Komisyonun kabul ettiği metin

İddianameye nelerin yazılacağı

MADDE 16. — İddianameye sanığın kimliği, disiplin suçu teşkil eden eylemin neden ibaret bulunduğu ve delilleri, uygulanması istenilen kanun maddesi, varsa Hazine zararı ve duruşmanın yer ve zamanı yazılır.

İddianame asker kişi olan sanığa en yakın âmiri aracılığı ile tebliğ olunur. Bu hususta düzenlenecek belgede tebliğ ile sanığın imzaları ve tebliğ tarihi gösterilir. Diğer kişiler hakkında Tebligat Kanunu hükümleri uygulanır.

Tebliğ tarihi üzerinden iki gün geçmedikçe duruşma yapılamaz. Sanığın uygun görmesi ile bu süreden vazgeçilebilir.

Disiplin Mahkemesinin toplanması

MADDE 17. — İddianamenin sanığa tebliğinden sonra Disiplin Mahkemesi, nezdinde kurulduğu komutanın veya askerî âmirlerin emriyle toplanır.

Sanık ve tanıkların çağırılması

MADDE 18. — Millet Meclisince kabul edilen 18 nci madde aynen kabul edilmiştir.

DURUŞMA

Duruşma usulü

MADDE 19. — Millet Meclisince kabul edilen 19 ncu madde aynen kabul edilmiştir.

Duruşmanın yönetimi

MADDE 20. — Millet Meclisince kabul edilen 20 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Duruşmanın açıklığı

MADDE 21. — Disiplin mahkemelerinde duruşma açık olur. Genel ahlakın veya kamu güvenliğinin korunması amacıyle duruşmanın tamamının veya bir kısmının kapalı yapılmasına mahkeme-

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

pılan yargılamanın yayımlanması yasaktır. Buna uymayanlar hakkında Basın Kanunu hükümleri uygulanır.

Sanığın astı olanlar duruşmada bulunamazlar.

Duruşmaya nasıl başlanacağı

MADDE 22. — Duruşmaya sanık, tanık ve bilirkişilerin yoklaması ile başlanır. Daha sonra sanığa başkan ve üyelerin dāvaya bakmalarına engel halleri hakkında bir istemi bulunup bulunmadığı sorulur. Başkan tanıkları duruşma salonundan dışarıya çıkarır. Sanığın kimliği tesbit edildikten sonra iddianame disiplin subayı tarafından okunur.

Başkan ve üyelerin dāvaya bakamaması ve reddi

MADDE 23. — I - Disiplin mahkemeleri başkan ve üyeleri aşağıdaki hallerde bu görevi yapamazlar veya aynı sebeplerle reddedilebilirler :

- A) Suçtan kendisi zarar görmüş ise,
- B) Sanık ve mağdur ile aralarında evlilik veya vesayet ilişkisi bulunmuş veya bulunuyorsa,
- C) Sanık veya suçtan zarar görenle aralarında kan veya sıhrî usul ve fūru hısımlığı yahut evlât edinme ilişkisi veya üçüncü dereceye kadar (bu derece dâhil) kan veya evlilik kalmasa bile ikinci dereceye kadar (bu derece dâhil) sıhrî civar hısımlığı varsa,
- D) Aynı dāvada nezdinde disiplin mahkemesi kurulan komutan veya askerî kurum âmiri sıfatı ile işlem veya disiplin subaylığı yahut sanık müdafiliği görevlerini yapmış ise,
- E) Aynı dāvada tanık veya bilirkişi olarak dinlenmiş ise,
- F) Tarafsızlığını şüpheye düşürecek haller mevcutsa,

II - Aleyhine kanun yoluna gidilen disiplin mahkemesi hükmünün, üst disiplin mahkemesinde incelenmesinde, hükme katılan disiplin mahkemesi başkan ve üyesi üst disiplin mahkemesinde bu hükmün incelenmesine katılamaz.

Sanığın sorgusu ve delillerin toplanması

MADDE 24. — İddianamenin okunmasından sonra sanık olay hakkında sorguya çekilir, varsa tanıklar dinlenir ve diğer deliller toplanır.

Disiplin mahkemesi istem üzerine veya kendiliğinden tanık dinlenmesi veya başka delillerin toplanmasına karar verebilir.

Delillerin toplanmasından sonra disiplin subayından esas hakkındaki istemi sorulur. Sanık savunmasını yapar. Son söz sanığındır.

Müdafî tutulması

MADDE 25. — Sanık soruşturmanın her safhasında bir müdafî tutabileceği gibi müdafii yoksa disiplin mahkemesince de müdafî tutulabilir.

Sanık kendisine bir müdafî tutacağını beyan ve bundan dolayı mehil verilmesini talebettiği takdirde mahkemece münasip bir mehil verilir.

Delillerin değerlendirilmesi

MADDE 26. — Disiplin mahkemesi toplanan delilleri duruşmada edineceği kanaate göre değerlendirir.

Duruşmanın bitmesi ve hüküm

MADDE 27. — Duruşma hükmün açıklanması ile biter.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

ce karar verilebilir. Kapalı yapılan yargılamanın yayımlanması yasaktır. Buna uymayanlar hakkında Basın Kanunu hükümleri uygulanır.

Sanığın astı olanlar duruşmada bulunamazlar.

Duruşmaya nasıl başlanacak

MADDE 22. — Millet Meclisince kabul edilen 22 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Başkan veya üyelerin dāvaya bakmaması ve reddi

MADDE 23. — Millet Meclisince kabul edilen 23 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

Sanığın sorgusu ve delillerin toplanması

MADDE 24. — Millet Meclisince kabul edilen 24 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

Müdafi tutulması

MADDE 25. — Millet Meclisince kabul edilen 25 nci madde aynen kabuledilmiştir.

Delillerin değerlendirilmesi

MADDE 26. — Millet Meclisince kabul edilen 26 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Duruşmanın bitmesi ve hüküm

MADDE 27. — Millet Meclisince kabul edilen 27 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Hüküm, sanığın beraetine veya hükümlülüğüne veya dâvanın ortadan kaldırılmasına yahut disiplin mahkemesinin görevsizlik veya yetkisizliğine dair olur.

Oyların toplanması

MADDE 28. — Disiplin mahkemelerinde hüküm ve kararlar oy birliği veya oy çokluğu ile verilir. Oylar dağılırsa sanığın en çok aleyhinde olan oy, çokluk elde edilinceye kadar kendisine daha yakın olan oya tabi olur.

Oy, küçük rütbeden başlayıp rütbe ve kıdem sırası ile verilir.

Hükümün gerekçesi

MADDE 29. — I - Sanık mahkûm olursa hükümün gerekçesinde :

- A) Mahkemece disiplin suçunun kanuni unsurları olarak sabit ve muhakkak sayılan vâkıalar,
  - B) Duruşma sırasında kanunda yazılı olup cezanın kaldırılmasını veya azaltılmasını yahut çoğaltılmasını gerektiren hallerin varlığı ileri sürülmüş ise bunların sabit sayılıp sayılmadığı,
  - C) Uygulanan ceza maddesi ve ceza miktarının tayinine mahkemeyi sevk eden haller,
- Gösterilir.

II - Beraet halinde hükümün gerekçesinde, sanığın isnadolunan eylemi işlediğinin sabit olmamasından mı yoksa işlenen eylemin bu kanuna göre suç sayılmamasından mı beraete hükmedildiği gösterilir.

KANUN YOLU

İtiraz, süresi ve inceleme mercii

MADDE 30. — Disiplin mahkemelerinden verilen hükümlere karşı tefhim veya tebliğden itibaren üç gün içinde bir üst disiplin mahkemesinde itiraz edilebilir.

Genelkurmay Başkanlığı disiplin mahkemesinin hükümlerine karşı yapılan itirazı, itiraz edilen hükme katılmayan başkan ve üyelere kurulmuş yeni bir kurul inceler.

İtiraz hakkı olanlar

MADDE 31. — Nezdinde disiplin mahkemesi kurulan komutan veya askerî kurum âmiri ve sanık itiraz hakkına sahiptirler.

İtirazın nereye yapılacağı, şekli ve itiraz sebepleri

MADDE 32. — İtiraz, hüküm veren disiplin mahkemesinin nezdinde kurulduğu komutan veya askerî kurum âmirine yapılır.

İtiraz sebepleri yazılı olarak verilebileceği gibi sanığın en yakın âmirine yapılacak beyan üzerine düzenlenecek bir tutanak şeklinde de olabilir.

İtiraz, kural olarak hükümün kanuna aykırılığı sebebine dayanır.

Hukukî bir kuralın uygulanmaması yahut yanlış uygulanması kanuna aykırılıktır.

Aşağıdaki hallerde kanuna mutlaka aykırılık var sayılır :

- A) Disiplin mahkemesinin kanun dairesinde kurulmamış olması,
- B) Başkan ve üyelik niteliklerini haiz olmayan bir başkan veya üyenin hükme katılması,
- C) Makbul bir şüpheden dolayı hakkında ret istemi olup da bu istem kabul edildiği halde başkan veya üyenin hükme katılması, veyahut bu istemin kanuna aykırı olarak reddolunması suretiyle başkan ve üyenin hükme katılmış olması,

Gecici Komisyonun kabul ettiği metin

Oyların toplanması

MADDE 28. — Millet Meclisince kabul edilen 28 nci madde aynen kabule dılmıştır.

Hükâmün gerekçesi

MADDE 29, — Millet Meclisince kabul edilen 29 ncu madde aynen kabul edilmiştir.

KANUN YOLU

İtiraz, süresi ve inceleme mercii

MADDE 30. — Millet Meclisince kabul edilen 30 ncu madde aynen kabul edilmiştir.

İtiraz hakkı olanlar

MADDE 31. — Millet Meclisince kabul edilen 31 nci madde aynen kabul edilmiştir.

İtirazın nereye yapılacağı, şekli ve itiraz sebepleri

MADDE 32. — Millet Meclisince kabul edilen 32 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

- D) Disiplin mahkemesinin kanuna aykırı olarak dāvaya bakmaya kendini görevli veya rütbe yönünden yetkili görmesi,
E) Disiplin subayının veya kanunen bulunması gerekli diğer bir kişinin yokluğunda duruşma yapılması,
F) Sözlü duruşma sonucu olarak verilen hükümde duruşmanın açıklığı kuralına uyulmamış olması,
G) Hükümün gerekçesiz bulunması,
H) Hüküm için önemli olan noktalarda mahkeme kararı ile savunma hakkının kısıtlanmış olması.

İtiraz halinde yerine getirmenin geri bırakılması

MADDE 33. — İtiraz, aleyhine itiraz olunan hükmün yerine getirilmesini geri bırakır.

İtirazın incelenmesi

MADDE 34. — İtiraz üzerine üst disiplin mahkemesi disiplin subayı en geç üç gün içinde gerekli incelemeyi yapar ve mütalâası ile birlikte dosyayı mahkemeye verir. Mahkeme en geç üç gün içinde dosyayı inceliyerek kararını verir.

Üst disiplin mahkemesi gerekli gördüğü soruşturmanın yapılmasını isteyebilir veya kendisi yapabilir. Bu halde soruşturma için geçecek süre üç günlük süreye dâhil değildir.

İtirazı inceleme mercininin kararları

MADDE 35. — Üst disiplin mahkemesi itirazı yerinde görürse dāvanın esasına hükmeder. Aksi halde itirazı reddeder. İtiraz üzerine verilen kararlar kesindir.

Gözetim ve teftiş

MADDE 36. — Disiplin mahkemeleri ile disiplin subaylıklarının ve disiplin ceza ve tutuk evlerinin idari işlerinin gözetimi silsile yoluyla komutanlıklarca veya askerî kurum âmirliklerince, teftişi Millî Savunma Bakanlığı Askerî Adalet müfettişleri aracılığı ile genel hükümlere göre yapılır.

Bu gözetim ve teftiş görevine dayanılarak yargı işlerine karışılmaz.

HÜKÜMLERİN KESİNLEŞMESİ VE YERİNE GETİRİLMESİ

Hükümün kesinleşmesi

MADDE 37. — Disiplin mahkemelerince verilen hükümlerden süresi içinde itiraz olunmayan veya itiraz olunup da Üst Disiplin Mahkemesince hakkındaki itiraz sonuçlanan hükümler kesinleşir. Bu hükümlerin yerine getirilmesi lüzumu, nezdinde disiplin mahkemesi kurulan komutan veya askerî kurum âmiri tarafından hükmün altına yazılır ve imza edilir.

Cezaların yerine getirilmesi

MADDE 38. — Disiplin mahkemelerince verilen ve kesinleşen oda ve göz hapsi cezaları :

A) Subaylarla askerî memurlar ve astsubaylar hakkında :

I - Göz hapsi cezalarında :

a) Resmî daire, kışla ve eğitim alanlarındaki hizmetlerine devam ederler,

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

İtiraz halinde yerine getirmenin geri bırakılması

MADDE 33. — Millet Meclisince kabul edilen 33 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

İtirazın incelenmesi

MADDE 34. — Millet Meclisince kabul edilen 34 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

İtirazı inceleme merciinin kararları

MADDE 35. — Millet Meclisince kabul edilen 35 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Gözetim ve teftiş

MADDE 36. — Millet Meclisince kabul edilen 36 ncı madde aynen kabul edilmiştir.

HÜKÜMLERİN KESİNLEŞMESİ VE YERİNE GETİRİLMESİ

Hükmün kesinleşmesi

MADDE 37. — Millet Meclisince kabul edilen 37 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Cezaların yerine getirilmesi

MADDE 38. — Disiplin mahkemelerince verilen ve kesinleşen oda ve göz hapsi cezaları :

A) Subaylarla askerî memurlar ve asısubaylar hakkında :

1. Göz hapsi cezalarına :

a) Resmî daire, kışla, eğitim (alanları ile sair yerlerdeki) hizmetlerine devam ederler.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

- b) Hizmetin sona ermesinden sonra hiçbir yere gidemezler. Kışlada veya resmî odalarda kalırlar,
- c) Hizmete ilişkin olanlar dışında hiçbir ziyaret kabul edemezler.
- II - Oda hapsi cezalarında :
- a) Mümkün olduğu takdirde cezayı tek başına belirli bir hapis odasında geçirirler,
- b) Emir veremezler,
- c) Genel hizmet yapamazlar.
- B) Askerî öğrenciler hakkında :
- a) Oda hapsi cezasını belirli hapis odalarında topluca geçirirler,
- b) Hapis odalarının kapısında bir nöbetçi bulundurulur.
- C) Erbaş ve erler hakkında :
- a) Oda hapsi cezasını belirli hapis odalarında topluca geçirirler,
- b) Hapis odalarının kapısında bir nöbetçi bulundurulur,
- c) Erbaşlar genel hizmet yapamazlar. Erler ağır askerî hizmetlerde kullanılabilirler.
- D) Sivil personelin öğrenim ve sosyal durumları göz önüne alınarak verilen cezalar yukarıdaki fıkralar hükümlerine göre yerine getirilir.

Mali hükümlerin yerine getirilmesi

MADDE 39. — Disiplin mahkemelerinin istirdat ve tazminata dair verdiği hükümler maliye dairelerine bildirilerek bu dairelerce özel kanununa göre yerine getirilir.

Yazılı emir

MADDE 40. — Disiplin mahkemeleri tarafından verilir kanun yoluna gidilmeksizin kesinleşmiş bulunan hükümlerde kanuna aykırılık bulunduğunu öğrenen Genelkurmay Başkanı, Askerî Yargıtaya başvurması için Askerî Yargıtay Başsavcısına yazılı emir verilmesi hususunda Millî Savunma Bakanından istemde bulunur.

Bu istem üzerine veya ayrıca Millî Savunma Bakanı diğer yollarla kesinleşmiş bulunan hükümlerde kanuna aykırılık bulunduğunu öğrenirse, Askerî Yargıtaya başvurması için Askerî Yargıtay Başsavcısına yazılı emir verir.

Bu hususta yazılı emir ile ilgili Askerî mahkemeler kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunundaki hükümler uygulanır. Şu kadar ki, Askerî Yargıtay için disiplin mahkemesinin görevini aştığı sonucuna varırsa hükmü bozarak dâva dosyasının yetkili ve görevli mercie gönderilmesine karar verir. Bu halde yeniden yapılacak inceleme ve kovuşturma sonucuna göre gereken karar verilir. Disiplin mahkemesi tarafından verilen ve yerine getirilen cezalar yeniden verilecek cezadan indirilir.

İKİNCİ KISIM

DISİPLİN SUÇLARI VE CEZALARI

Disiplin suç ve cezaları

MADDE 41. — Disiplin suçları bu kanunun oda hapsi ve göz hapsi cezaları ile cezalandırdığı eylemlerdir. Bu kanuna göre verilecek oda ve göz hapsi cezaları üç günden iki aya kadardır. Jandarma uzatmalıları ve uzman çavuşları dışında erbaşlar hakkında rütbenin geri alınması cezası da verilebilir.

Disiplin mahkemesi, bu kanunu uygularken, maddede yazılı cezanın aşağı ve yukarı hadleri arasında cezayı serbestçe takdir eder.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

- b) Hizmetin sona ermesinden sonra hiçbir yere gidemezler. Kışlada veya resmî odalarda kalırlar,
- c) Hizmete ilişkin olanlar dışında hiçbir ziyaret kabul edemezler.
- II - Oda hapsi cezalarında :
- a) Mümkün olduğu takdirde cezayı tek başına belirli bir hapis odasında geçirirler,
- b) Emir veremezler,
- c) Genel hizmet yapamazlar.
- B) Askerî öğrenciler hakkında :
- a) Oda hapsi cezasını belirli hapis odalarında topluca geçirirler,
- b) Hapis odalarının kapısında bir nöbetçi bulundurulur.
- C) Erbaş ve erler hakkında :
- a) Oda hapsi cezasını belirli hapis odalarında topluca geçirirler,
- b) Hapis odalarının kapısında bir nöbetçi bulundurulur,
- c) Erbaşlar genel hizmet yapamazlar. Erler ağır askerî hizmetlerde kullanılabilirler.
- D) Sivil personelin öğrenim ve sosyal durumları göz önüne alınarak verilen cezalar yukardaki fıkralar hükümlerine göre yerine getirilir.

Malî hükümlerin yerine getirilmesi

MADDE 39. — Millet Meclisince kabul edilen 39 ncu madde aynen kabul edilmiştir.

Yazılı emir

MADDE 40. — Disiplin mahkemeleri tarafından verilip kesinleşmiş bulunan hükümlerde kanuna aykırılık bulunduğunu öğrenen Genelkurmay Başkanı, Askerî Yargıtaya başvurması için Askerî Yargıtay Başsavcısına yazılı emir verilmesi hususunda Millî Savunma Bakanından istemde bulunur.

Bu istem üzerine veya ayrıca Millî Savunma Fakani disiplin mahkemelerine verilip kesinleşmiş bulunan hükümlerde kanuna aykırılık bulunduğunu öğrenirse, Askerî Yargıtaya başvurması için Askerî Yargıtay Başsavcısına yazılı emir verir.

Bu hususta yazılı emir ile ilgili Askerî mahkemeler kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunundaki hükümler uygulanır. Şu kadar ki, Askerî Yargıtay için disiplin mahkemesinin görevini aştığı sonucuna varırsa hükmü bozarak dâva dosyasının yetkili ve görevli mercie gönderilmesine karar verir. Bu halde yeniden yapılacak inceleme ve kovuşturma sonucuna göre gereken karar verilir. Disiplin mahkemesi tarafından verilen ve yerine getirilen cezalar yeniden verilecek cezadan indirilir.

İKİNCİ KISIM

DİSİPLİN SUÇLARI VE CEZALARI

Disiplin suç ve cezaları

MADDE 41. — Disiplin suçları bu kanunun oda hapsi ve göz hapsi cezaları ile cezalandırdığı eylemlerdir. Bu kanuna verilecek oda ve göz hapsi cezaları üç günden iki aya kadardır. Jandarma uzatmalıları ve uzman çavuşları dışında erbaşlar hakkında aslî ceza ile birlikte rütbenin geri alınması cezası da verilebilir.

Disiplin mahkemesi, bu kanunu uygularken, maddede yazılı cezanın aşağı ve yukarı hadleri arasında cezayı serbestçe takdir eder.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Cezaların içtimalı

MADDE 42. — Cezaların toplanması halinde, aynı çeşit cezalar toplanarak, başka çeşit cezalar ayrı ayrı çektirilir.

Disiplin suçlarında dâva zamanası

MADDE 43. — Disiplin suçlarına ait dâvalarda suç tarihinden itibaren altı ay içinde disiplin mahkemelerince hüküm verilmemiş olursa dâva zamanasına uğrar.

Oda ve göz hapsinde ceza zamanası

MADDE 44. — Oda ve göz hapsi cezaları kesinleştikleri tarihten itibaren bir yıl içinde zamanasına uğrar.

Disiplin mahkemelerinden verilen cezalar ve erteleme

MADDE 45. — Bu kanunun 52, 53, 54, 55, 56, 58, 59, 60 ve 61 nci maddeleri gereğince verilenler dışında disiplin mahkemelerinden verilen cezalar ertelenemez.

Oda ve göz hapsinin kimlere verileceği

MADDE 46. — Oda hapsi bütün asker kişilere, göz hapsi ise subaylara, askerî memurlara, astsubaylara ve sivil personele verilir.

Âmir ve üste saygısızlık

MADDE 47. — Hizmette veya hizmete ilişkin hallerde âmire ve üste zorunlu olduğu saygıyı göstermeyen veya uyarmayı saygı duruşu ile kabul edip dinlemiyenler, bir aya kadar oda veya göz hapsi ile cezalandırılırlar.

İtaatsizlik edenler

MADDE 48. — Kast veya ihmal ile hizmete ait emri tam yapmamak, değiştirmek veya sınırını aşmak suretiyle itaatsizlik edenlere on günden iki aya kadar oda veya göz hapsi cezası verilir.

Bilerek doğru söylemeyenler

MADDE 49. — Hizmette ait işlerde âmirin sorusuna karşı bilerek doğru söylemeyenler bu eylemlerinden hizmet aksamamış ise bir aya kadar oda veya göz hapsi ile cezalandırılırlar.

Kısa süreli kaçma ve izin süresini geçirme

MADDE 50. — A) Kıtasından veya görev yerinden kaçanlardan altı gün içinde kendiliğinden gelenler on günden bir aya kadar oda hapsi ile cezalandırılır. Bu eylem görevli iken işlenmiş veya silâh, mühimmat, donatım veya bir askerî taşıma aracı birlikte götürülmüş ise yirmi günden iki aya kadar oda hapsi cezası verilir.

B) İzin süresini özürsüz altı güne kadar geçirenler yedi günden bir aya kadar oda veya göz hapsi ile cezalandırılırlar.

Kaçmaya kalkışanları haber vermiyenler

MADDE 51. — Bir kaçmaya kalkışmayı doğru olarak haber alıp da kaçmanın önü alınabilecek bir zamanda bunu âmirine haber vermiyenler kaçma olmuş ise yedi günden iki aya kadar oda hapsi cezası ile cezalandırılırlar.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

Cezaların toplanması

MADDE 42. — Cezaların toplanması halinde, aynı çeşit cezalar toplanarak, başka çeşit cezalar ayrı ayrı çektirilir.

Disiplin suçlarında dâva zamanasını

MADDE 43. — Disiplin suçlarına ait dâvalarda suç tarihinden itibaren üç ay içinde disiplin mahkemelerince hüküm verilmemiş olursa dâva zamanasına uğrar.

Oda ve göz hapsinde ceza zamanasını

MADDE 44. — Millet Meclisince kabul edilen 44 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

Disiplin mahkemelerinden verilen cezalar ve erteleme

MADDE 45. — Millet Meclisince kabul edilen 45 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Oda ve göz hapsinin kimlere verileceği

MADDE 46. — Millet Meclisince kabul edilen 46 ncı madde aynen kabul edilmiştir.

Âmir ve üste saygısızlık

MADDE 47. — Millet Meclisince kabul edilen 47 nci madde aynen kabul edilmiştir.

İtaatsizlik edenler

MADDE 48. — Millet Meclisince kabul edilen 48 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Bilerek doğru söylemeyenler

MADDE 49. — Millet Meclisince kabul edilen 49 ncu madde aynen kabul edilmiştir.

Kısa süreli kaçma ve izin süresini geçirme

MADDE 50. — Millet Meclisince kabul edilen 50 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Kaçmaya kalkışanları haber vermiyenler

MADDE 51. — Millet Meclisince kabul edilen 51 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Hizmete mahsus esyayı tahrip, terk veya kaybedenler

MADDE 52. — Hizmete mahsus ve değeri ikiyüzelli lirayı geçmiyen esyayı özürsüz kaybeden, tahribeden veya özel menfaatinde kullananlar eşyanın değeri de göz önüne alınarak iki aya kadar oda veya göz hapsi cezasıyla cezalandırılırlar.

Astına hizmetle ilgisi olmıyan emir verenlerle hediye istiyen veya borç alanlar

MADDE 53. — Astlarına hizmetle ilgisi olmıyan emir verenler, astlarından hediye istiyenler veya borç alanlar iki aya kadar oda veya göz hapsi cezası ile cezalandırılırlar.

Astlarında gözetim görevinde ihmal ve kusuru olanlar

MADDE 54. — Astlarını gözetim görevinde ihmal ve kusuru olanlar veya astlarının suçlarını haber vermiyenler, onbeş güne kadar oda veya göz hapsi cezası ile cezalandırılırlar.

Astına söven, hakaret eden ve kötü davrananlar

MADDE 55. — Astına sövenler, hakaret edenler veya askeri usul ve kurallar ve nizamlar dışında kötü davrananlar iki aya kadar oda veya göz hapsi cezası ile cezalandırılırlar.

Nöbet talimatına aykırı hareket edenler

MADDE 56. — Türk Silâhlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu ve Yönetmeliğinde belirtilen nöbet görevlerini yaparken nöbet yerini terk edenler ve başka surette nöbet talimatına aykırı hareket edenler bu eylemlerinden dolayı hizmet aksamamış veya maddi bir zarar doğmamışsa iki aya kadar oda veya göz hapsi cezası ile cezalandırılırlar.

Hoşnutsuzluğa kışkırtanlar

MADDE 57. — Arkadaşlarını sözle hoşnutsuzluğa kışkırtanlar bir aya kadar oda veya göz hapsi cezası ile cezalandırılırlar.

Sarhoşluk ve yasak edilen yerlere girmek

MADDE 58. — Resmî üniforma ile genel evlere, kumarhanelere, meyhanelere, barlara ve girilmesi garnizon komutanlıklarınca yasaklı askerlik onuruna dokunan başka yerlere girenler veya sarhoşluğu gizlenmiyecek derecede olanlar yedi günden bir aya kadar oda veya göz hapsi cezası ile cezalandırılırlar.

Sarhoşluk eylemi görev sırasında işlenmiş ise verilecek ceza onbeş günden iki aya kadar oda veya göz hapsidir.

Kumar oynayanlar

MADDE 59. — Kumar oynayanlar bir aya kadar oda veya göz hapsi cezası ile cezalandırılırlar.

İzin verilmiyen derneklere, spor kulüplerinin faal üyeliklerine girenler

MADDE 60. — Milli Savunma Bakanlığınca yayımlanan listede adları bulunmiyan derneklere veya spor kulüplerinin faal üyeliklerine girenler on günden iki aya kadar oda veya göz hapsi cezası ile cezalandırılırlar.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

Hizmetle mahsus eşyayı tahrip, terk veya kaybedenler

MADDE 52. — Millet Meclisince kabul edilen 52 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Astına hizmetle ilgisi olmayan emir verenlerle hediye isteyen veya borç alanlar

MADDE 53. — Astlarına hizmetle ilgisi olmayan emir verenler, astlarından hediye isteyenler veya borç alanlar on günden iki aya kadar oda veya göz hapsi cezası ile cezalandırılırlar.

Astların gözetim görevinde ihmâl ve kusuru olanlar

MADDE 54. — Astlarını gözetim görevinde ihmâl ve kusuru olanlar veya astlarının suçlarını haber vermiyenler, onbeş güne kadar oda veya göz hapsi cezası ile cezalandırılırlar.

Astına söven, hakaret eden ve kötü davrananlar

MADDE 55. — Millet Meclisince kabul edilen 55 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Nöbet talimatına aykırı hareket edenler

MADDE 56. — Millet Meclisince kabul edilen 56 ncı madde aynen kabul edilmiştir.

Hosnutsuzluğa kışkırtanlar

MADDE 57. — Millet Meclisince kabul edilen 57 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Sarhoşluk ve yasak edilen yerlere girmek

MADDE 58. — Resmî üniforma ile genelevlere, kumarhanelere, meyhanelere, barlara ve girilmesi garnizon komutanlıklarınca yasaklı askerlik onuruna dokunan başka yerlere girenler veya sarhoşluğu gizlenmeyecek derecede olanlar yedi günden bir aya kadar oda veya göz hapsi cezası ile cezalandırılırlar.

Sarhoşluk eylemi görev sırasında işlenmiş ise verilecek ceza onbeş günden iki aya kadar oda veya göz hapsidir .

Kumar oynayanlar

MADDE 59. — Millet Meclisince kabul edilen 59 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

İzin verilmeyen derneklere, spor kulüplerinin faal üyelerine girenler

MADDE 60. — Millet Meclisince kabul edilen 60 ncı madde aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Yasak edilen kitap ve saireyi okuyan veya bulunduranlar

MADDE 61. — Okunması veya bulundurulması Genelkurmay Başkanlığınca yasak edildiği bildirilen kitap, dergi ve her türlü yazıları okuyan veya bulunduranlar on günden iki aya kadar oda veya göz hapsi cezası ile cezalandırılırlar.

Disiplin cezalarının etkisi

MADDE 62. — Yedek subay, erbaş ve erler hakkında disiplin mahkemeleri tarafından verilen ve yerine getirilen oda hapsi cezaları askerlik hizmet sürelerinden indirilir ve bu kişiler o kadar süre geç terhis edilirler.

Muvazzaf subay, askerî memur ve astsubaylar ile sivil personel hakkında verilen ve yerine getirilen oda ve göz hapsi cezaları bunların yükselmelerinde nazara alınmak üzere sicillerine işlenir.

SON HÜKÜMLER

Askerî Ceza ve Askerî mahkemelerin kuruluşu ve yargılama usulü kanunlarının uygulanması

MADDE 63. — Bu kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde Askerî Ceza Kanunu ile Askerî mahkemelerin kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunu hükümleri disiplin mahkemelerinde de uygulanır.

Uygulanmayacak kanun hükümleri

MADDE 64. — Askerî Ceza Kanununun bu kanunun cezalandırdığı suçlara ait hükümleri ve diğer kanunların bu kanuna aykırı hükümleri disiplin mahkemelerinin kurulup fiilen göreve başladıkları tarihten başlayarak yürürlükten kalkar.

GEÇİCİ MADDE — Bu kanuna göre kurulacak Disiplin Mahkemeleri, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak en geç üç ay içinde kurulur.

Kanunun yürürlüğe girişi

MADDE 65. — Bu kanunun kuruluşu ait hükümleri yayını tarihinde diğer hükümleri ise disiplin mahkemelerinin kurulup fiilen göreve başladıkları tarihte yürürlüğe girer.

MADDE 66. — Bu kanunu Millî Savunma Bakanı yürütür.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

Yasak edilen kitap ve saireyi okuyan veya bulunduranlar

MADDE 61. — Millet Meclisince kabul edilen 61 nci madde aynen kabul edilmiştir .

Disiplin cezalarının etkisi

MADDE 62. — Millet Meclisince kabul edilen 62 nci madde aynen kabul edilmiştir.

SON HÜKÜMLER

Askerî ceza ve Askerî mahkemelerin kuruluşu ve yargılama usulü kanunlarının uygulanması

MADDE 63. — Millet Meclisince kabul edilen 63 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

Uygulanmıyacak kanun hükümleri

MADDE 64. — Askerî Ceza Kanununun bu kanunun cezalandırdığı suçlara ait hükümleri ve diğer kanunların bu kanuna aykırı hükümleri disiplin mahkemelerinin kurulup fiilen göreve başladıkları tarihte yürürlükten kalkar.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanuna göre kurulacak Disiplin Mahkemeleri, kanunun yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak en geç üç ay içinde kurulur.

Bu mahkemelerin hangi tarihte fiilen göreve başlayacakları Genel Kurmay Başkanlığınca tesbit olunur.

GEÇİCİ MADDE 2. — Disiplin Mahkemelerinin kurulup fiilen göreve başladıkları tarihten askerî savcılıklarla askerî mahkemelerde bulunan ve henüz neticelendirilmemiş olan soruşturma ve dâva dosyalarından disiplin mahkemelerinin görevi içine giren suçlara aidolanlar, görevsizlik kararıyla, nezdinde disiplin mahkemesi kurulan yetkili kıta komutanı veya askerî kurum âmirine gönderilir.

Duruşma safhasında olan dosyalar için yeniden iddianame düzenlenmeden dâva dosyası görevli disiplin mahkemesine verilir.

Kanunun yürürlüğe girişi

MADDE 65. — Millet Meclisince kabul edilen 65 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 66. — Millet Meclisince kabul edilen 66 ncı madde aynen kabul edilmiştir.